

In juni 2019 werd ook bekend dat er een tweede mogelijkheid ontstond om voor Airborne initiatieven subsidie aan te vragen bij de Provincie Gelderland. Deze aanvraag zou een bijdrage op kunnen leveren in de kosten van de daadwerkelijke exploitatie van de expositie zelf. De gemeente heeft de subsidieaanvraag ingediend, omdat de initiatiefnemer dit als particulier niet kon aanvragen.

Vanaf de start van het initiatief hebben we ingezet om de uitvoering van het project tegen zo laag mogelijke en acceptabele kosten te gaan realiseren.

De aanvraag voor subsidie is ingediend op basis van een (snelle) globale inschatting van directe kosten én de te leveren ambtelijke capaciteit. De subsidievoorschriften gaan uit van co-financiering. Ingediend is een vraag van in totaal € 200.000,--. Dat betekende dan een bijdrage vanuit de gemeente van € 100.000,--. Deze aanvraag is op 19 juni 2019 ingediend.

Om dit project én de exploitatie van de expositie te kunnen uitvoeren, is samenwerking gezocht in de samenleving. Dit resulteerde in een samenwerking met de stichting Behoud Tweede Wereldoorlog Erfgoed Gelderland (BWO2GE). Deze stichting heeft ook nog succesvol moeite gedaan meerdere subsidies te verwerven. Door de inzet van deze stichting zijn de daadwerkelijke kosten fors beperkt. De stichting bleek met een andere beveiligingsoplossing te komen dan eerder bedacht bij de subsidieaanvraag (watchtowers ipv permanente bemensing), kon voordeliger dan voorzien de noodzakelijke verzekeringen afsluiten en heeft met de inzet van vrijwilligers kosten kunnen drukken.

Binnen het projectteam en de bestuurlijke stuurgroep is gedurende de weken in aanloop naar de Airborne weken regelmatig stil gestaan bij de vraag of er met voldoende zekerheid van middelen en organisatie doorgewerkt kon worden aan voorbereiding van de expositie van de Horsa Glider. Op verschillende momenten zijn go / no-go momenten besproken. De inzet van alle direct betrokken partijen gaven het vertrouwen dat de organisatie was te realiseren en dat de kosten binnen de perken en acceptabel zouden blijven.

In de periode na de aanvraag om subsidie is een enkele keer in de gemeenteraad een vraag gesteld om inzage te krijgen in de kosten van dit deelproject. Deze vragen zijn opgevat als vragen naar de meer exacte of werkelijke kosten van het deelproject. Die kosten zijn evenwel pas recent in de volle omvang duidelijk geworden. Gedurende de uitvoering van het project is echter nooit sprake geweest van het risico dat de werkelijke kosten in de buurt van de € 100.000,-- zouden komen. De directe aanleiding om informatie te delen met de gemeenteraad werd daarom niet gevoeld én de werkelijke gegevens (het complete beeld) waren gedurende de realisatie van het deelproject ook niet voorhanden.

Het gehele proces rondom dit deelproject heeft te maken gehad met weinig voorbereidingstijd en onvoorziene situaties. De beperkte voorbereidingstijd heeft processen rondom vergunningen onder druk gezet. In de overleggen die daarover zijn gevoerd hebben de hulpdiensten in samenhang advies gegeven zodat er maximale publieke exposure kon zijn. Er is op geen enkel moment sprake geweest van niet juist dan wel in strijd handelen met (vergunning) voorschriften. Feit is wel dat de korte periode veroorzaakte dat de schriftelijke afgifte van de omgevingsvergunning en evenementen vergunning net op tijd of een enkele dag later dan strikt formeel gewenst, heeft plaatsgevonden.

Onderwerp

Inzicht kosten Horsa project

Datum

3 december 2019

Ons kenmerk

Pagina

2 van 4

In de periode juli, augustus en september, tot het moment in oktober dat de Horsa Glider is overgebracht naar Oorlogsmuseum Overloon, is er sprake geweest van samenwerking tussen oorspronkelijke initiatiefnemer, Defensie, stichting BWO2GE en de gemeente. Deze samenwerking heeft gedurende de gehele periode te kampen gehad met beperking op de inzet van middelen, verschil van inzicht over de organisatie van de expositie, de inzet van vrijwilligers etc. Dat heeft druk gezet op de samenwerkingsrelatie. Ondanks die druk en de verschillen die in deze periode ontstonden is het gelukt om een expositie te (laten) organiseren waar naar schatting 50.000 mensen een bezoek aan hebben gebracht. De foto's van ontroerde gliderpilot veteranen, die na 75 jaar weer "oog in oog" stonden met "hun" vliegtuig, zijn de hele wereld over geweest. De Horsa en daarmee onze gemeenten hebben op nationale televisie veel aandacht gekregen. Deze aandacht in de diverse media heeft er aan bijdragen dat de beoogde doelstelling is gerealiseerd. Dit onderdeel van de geschiedenis van de Slag om Arnhem was jaren onderbelicht en heeft, 75 jaar na dato, de aandacht gekregen die het verdient. Tientallen mensen hebben zich belangeloos ingezet voor het project. Collega musea, constructeurs, vrijwilligers, re-enacters, historici, militairen, iedereen heeft zijn steentje bijgedragen om de expositie tot een succes te maken.

De expositie heeft een belangrijke bijdrage geleverd aan het levend houden van de historische gebeurtenissen rondom operatie Market Garden en de bijzondere rol die de inzet van Horsa Gliders daarin hebben gespeeld. Daarnaast is het grote aantal bezoekers ook goed geweest voor de lokale economie.

De verwachting was dat een besluit over de subsidieaanvraag bij de Provincie voor de aanvang van de start van de expositie van de Horsa Glider, bekend zou zijn. Dit bleek niet het geval. Het ontbreken van deze duidelijkheid heeft de noodzaak om de kosten te beperken onderstreept.

Pas na afloop van het project is definitief bekend geworden dat er geen subsidie werd toegekend uit de 2^e ronde, 1^e tranche Veluwe Remembers.

Het overzicht van de uitgaven is als volgt:

Uitgaven Horsa tentoonstelling		
Stg BWO2EG	30.354,57	Organisatiekosten waarvan € 25.000, -- is voldaan.*1)
	2.165,99	catering opening
	153,50	Klapstoel 6-9-2019
	500,00	Muziek opening
	522,00	Toiletten Horsa
	738,73	Verhuur bouwhekken t.b.v.
	2.514,88	Water aansluiting
	232,00	Verkeersregelaars
	8.004,26	Vorbereidingskosten initiatiefnemer
	5.300,00	Beveiliging *2)

Onderwerp

Inzicht kosten Horsa project

Datum

3 december 2019

Ons kenmerk

Pagina

3 van 4

	220,00	Lunch Defensie
	463,76	Herstel Gazon De Naald
	1258,00	Herstel Gazon de Naald
	€ 52.427,69	

*1) Aan de stichting BWO2GE is € 25.000,-- overgemaakt vanwege de dekking van de initiële kosten van de stichting. Voor deze kosten heeft de stichting vergoedingen kunnen verstrekken aan vrijwilligers (bv re-enactors), maaltijden, beveiliging middels watchtowers, stichtingskosten, huur voertuigen etc.). De kosten zijn naar verwachting iets hoger. Met de stichting vindt afrekening plaats op basis van een af te geven accountantsverklaring.

*2) Deze kosten van beveiliging zijn veroorzaakt doordat de Horsa en andere spullen van Defensie na de expositie, langer zijn blijven staan dan verwacht. Het transport naar Oorlogsmuseum Overloon liet op zich wachten. Vanwege het afbreken van de shelter werkten de watch towers echter niet meer. De beveiliging van de waardevolle spullen heeft plaats moeten vinden door bemensing op bepaalde tijden en fysiek toezicht.

Nu de kosten bekend zijn, de subsidieaanvraag is afgewezen, is onderzocht welke dekking hier voor beschikbaar is. Binnen de reserve Airborne is een bedrag van € 20.000,-- beschikbaar. Daarnaast heeft er bestuurlijk overleg plaatsgevonden om alsnog € 25.000,-- onderdeel te laten uitmaken van de eerste tranche subsidie . De formele afwikkeling van deze aanvraag moet nog plaatsvinden

Met deze twee bedragen is er een dekking van € 45.000,-- te realiseren zodat er een resterend bedrag is van € 7.427,69 dat ten laste kan komen van het jaarrekeningresultaat. Op basis van de najaarsnota is het jaarresultaat berekend op € 183.000,--. Wij zijn voornemens om de financiële afwikkeling onderdeel te laten zijn van de jaarrekening 2019.

Wij stellen vast dat er alles aan gedaan is om een uniek project in hele korte periode te realiseren. Het was een niet alledaags proces. We kijken terug op een mooi resultaat.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
Burgemeester en Wethouders van Renkum.
De secretaris, de burgemeester,

Onderwerp

Inzicht kosten Horsa project

Datum

3 december 2019

Ons kenmerk

Pagina

4 van 4